

ה"ת 23546/02/19 - ג'אורג'יאנה מורחן נגד מדינת ישראל, באמצעות משטרת ישראל - יאל"כ, להב 433

בית משפט השלום בראשון לציון

ה"ת 23546-02-19 מורחן נ' מדינת ישראל
לפני: כבוד השופט גיא אבנון
המבקשת: ג'אורג'יאנה מורחן
נ ג ד
המשיבה: מדינת ישראל
באמצעות משטרת ישראל - יאל"כ, להב 433
בשם המבקשת: בעצמה ובסיוע בעלה, מר עופר זלצמן
בשם המשיבה: רס"ב ניר אדרי, רס"ר לירון גל, רס"ר רועי לוי

החלטה

לפניי בקשה שהוכתרה בכותרת "בקשה לפי פקודת ביזיון בית משפט". עסקינן ברכב תפוס (מסוג קיה, ל"ז 6996938, להלן: הרכב), אשר נתפס כחלק מרכושה של המבקשת שנועד לחילוט בתום ההליך, ככל שיוגש נגדה כתב אישום בעבירות הלבנת הון. בהחלטות קודמות התיר בית המשפט למשיבה למכור את הרכב על מנת להפסיק את ירידת ערכו. המשיבה לא קיימה את ההחלטה ולא קידמה את הליך מכירת הרכב, וכתוצאה מכך נגרם לבעלת הרכב - המבקשת (ולכאורה גם למדינה, כמי שמתעתדת להיפרע מהרכב בתום ההליך) נזק כספי של ירידת ערך הרכב. במהלך דיון מיום 3.6.20 ולאחר שנשמעו הערות בית המשפט, תיקנה המבקשת את בקשתה ועתרה להשיב לה את הרכב.

רקע

1. אין מקום להרחיב באשר לנסיבות החקירה ולשוב ולהזכיר את ההליכים (הרבים) שהתנהלו עד כה בין הצדדים, בכל הערכאות ובמספר מחוזות שיפוט. לענייננו רלוונטיות החלטות ספורות, ואלהן אפנה.

בתום דיון מיום 25.2.19 הגיעו הצדדים להסכמה לפיה המשיבה תאפשר את מכירת הרכב על ידי המבקשת, כשלצורך כך יוסר באופן זמני עיקול שהוטל עליו (העיקול יוסר בסמוך למועד המכירה והעברת הבעלות). הוסכם כי 85% משווי הרכב לפי מחירון "לוי יצחק" ביום המכירה יופקד לחשבון האפוסטרופוס הכללי - יחידת החילוט, וככל שתיוותר יתרה מתמורת הרכב, היא תועבר למבקשת. עוד הוסכם כי בטרם יימסר הרכב למבקשת, וכתנאי למסירתו, תקים המבקשת ביטוח מקיף שבו תשמש המדינה מוטב ראשון (להלן: ההחלטה הראשונה).

2. לטענת המבקשת, מפאת חסרון כיס לא עלה בידה להעמיד ביטוח מקיף לרכב, כך שהוא נותר מוחזק בידי המשיבה. בדיון מיום 13.6.19 דנתי בבקשת המשיבה למכור את הרכב באמצעות מכרז משטרתי, כמקובל במכירות

מסוג זה, על מנת לאפשר לה להשיא את ערך הרכב, משמע, להפסיק את ירידת ערכו בזמן שהוא מוחזק תפוס ללא שימוש במגרשי המשטרה. במהלך הדיון הגיעו הצדדים להסכמה לפיה המבקשת תנסה למכור את הרכב בעודו מוחזק במגרש המשטרה, ובאופן זה יימנע הצורך בהקמת ביטוח מקיף. המשיבה עתרה כי ככל שלא יעלה בידי המבקשת למכור את הרכב בתוך פרק זמן סביר, הרי שהרכב יימכר במכרז משטרתי בהתאם לבקשתה. המבקשת התנגדה לכך, וביקשה כי במקרה זה ייקבע דיון נוסף. בתום הדיון קבעתי כי אין הצדקה לקבוע דיון נוסף למקרה בו הרכב לא יימכר על ידי המבקשת, הואיל וממילא מלוא הנתונים הונחו לפניי, ולאור חובתה של המדינה לשמור על ערך התפוסים שנמצאים בחזקתה. לפיכך נקצב למבקשת פרק זמן בן חודש ימים על מנת לנסות למכור את הרכב בהיותו מוחזק במגרש המשטרה, וככל שלא תצליח דרכה, רשאית המשיבה למכור את הרכב במכרז משטרתי. ללא קשר לאופן ביצוע המכירה, נקבע כי 85% משווי הרכב לפי מחירון "לוי יצחק" ביום המכירה יופקדו בחשבון האפוטרופוס הכללי - יחידת החילוט, וככל שתיוותר יתרה, היא תועבר למבקשת. אשר להודעת המבקשת כי ככל שהרכב יימכר על ידי המשיבה, היא מתעתדת להגיש תביעה כספית בהמשך הדרך, הבהרתי כי אינני נותן הנחיות כלשהן ואינני מביע עמדה, ומובן כי מלוא זכויותיה של המבקשת שמורות לה, והיא רשאית לפעול כחוכמתה (להלן: ההחלטה השנייה).

המבקשת עררה כנגד ההחלטה השנייה לבית המשפט המחוזי, וביצעה עוכב עד החלטת בית המשפט המחוזי בערר. בהחלטה מיום 22.11.19 (שעסקה באסופת עררים של המבקשת) דחה בית המשפט, כבוד השופט ע' דרויאן-גמליאל, את הערר בקובעו: "אין מקום בשלב זה להורות על שחרור תפוסים מקופת החילוט, ובכלל זה רכבם של העוררים, ואיני מוצא להתערב בהחלטתו של בית המשפט קמא. הערר נדחה (ע"ח 12308-08-19, ע"ח 42894-07-19, להלן: ההחלטה בערר).

3. במהלך התקופה נעתר בית המשפט העליון לבקשת המבקשת להעברת דיון באחד ההליכים הרבים שבין הצדדים (בש"פ 4795/19, החלטה מיום 2.9.19), וכתוצאה מכך נדון עניינו של חלק מהרכוש התפוס בבית משפט השלום בחדרה. בהחלטה מיום 19.5.20 החריג בית המשפט המחוזי בחיפה, כבוד השופט א' לוי, את הרכב ממצבת הנכסים בהליך שהתנהל לפניו, והותיר את ההחלטה למותב זה (ע"ח 35778-04-20). בכך הוסר המחסום מפני דיון בבקשה, אשר התקיים ביום 3.6.20.

תמצית טענות הצדדים

4. המבקשת טענה לעצמה והסתייעה, באישור בית המשפט, בבעלה מר עופר זלצמן (בני הזוג הם חשודים מרכזיים בפרשה הנחקרת, אלא שבהליך דן עתרה המבקשת לבדה, כבעלת הרכב). לטענתה, המדינה התרשלה באי קיום החלטת בית המשפט, כשמאז ההחלטה בערר (מיום 22.11.19) לא טרחה להעמיד את הרכב למכירה, דבר המסב למבקשת נזק כלכלי משמעותי. אזכיר את האמור בפתיח, כי בתחילה הגישה המבקשת בקשה לביזיון בית משפט, ובמהלך הדיון עתרה לסעדים חליפיים, לרבות בדרך של השבת הרכב.

לטענת המשיבה, היא פנתה ליחידת החילוט בפנייה ראשונית כדי לבצע הערכת שמאי לשווי הרכב בטרם יועמד למכירה במכרז. פנייה זו הוקפאה בעקבות החלטת בית המשפט המחוזי לעכב את ביצוע ההחלטה השנייה עד מתן

החלטה בערר. דא עקא, אין מחלוקת בין הצדדים על כך שממועד מתן ההחלטה בערר ופקיעת עיכוב הביצוע - 22.11.19, לא קידמה המשיבה את הליך מכירת הרכב כלל ועיקר. לטענת המשיבה, הליך המכירה לא קודם מחשש לתביעה עתידית של המבקשת כנגד המשטרה בכל הנוגע לשווי הרכב (פרוטוקול עמוד 18 שורות 11-14). יותר מכך, ב"כ המשיבה הודיע במהלך הדיון כדלקמן: "אני שב ומבקש ממר זלצמן להבהיר שמכירת הרכב נעשית ללא אפשרות של תביעה עתידית כלפי המשטרה מטענתו הראשונה, שמכירת הרכב תתבצע כערכו ביום התפיסה. אין דבר כזה, אנחנו לא נחשוף את עצמנו לתביעה עתידית" (פרוטוקול עמוד 20 שורות 20-22). ב"כ המשיבה ניסה להיבנות ממצב החירום ששרר בחודשים האחרונים, במהלכו, כך לדבריו, לא התנהלו מכרזים כבשגרה, ולכן גם מטעם זה לא ניתן היה לקדם את מכירת הרכב, אך ככל שהתקדם הדיון התברר כי המניע היחיד לכך שהמדינה נמנעה מהעמדת הרכב למכירה במכרז, הוא חששה מפני תביעה עתידית של המבקשת כנגד המשטרה.

דיון

5. הנתונים העובדתיים מוסכמים - החל מיום 22.11.19 צריכה הייתה המשיבה למכור את הרכב במכרז משטרתי, אותו לא פעלה לקדם כמלוא הנימה.

גם המסגרת המשפטית מוסכמת - חובתה של המדינה לשמור על ערך רכוש התפוס בידה, ולצורך כך למכור נכסים שערכם פוחת דוגמת הרכב מושא הבקשה. די אם אפנה לשם כך לנימוקי בקשתה של המשיבה עצמה למכור את הרכב (בקשה מס' 17 מיום 20.5.19) עובר לדיון שבסופו ניתנה ההחלטה השנייה.

6. השאלה היחידה העומדת לפתחי, מה יעשה ברכב. לנוכח הנתונים שהתבררו במהלך הדיון, דומה שהתשובה ברורה וחד-משמעית: הרכב יוחזר לבעליו בתנאים מינימליים. אנמק.

אילו סברתי שמכירת הרכב מתעכבת מסיבות כאלה ואחרות, היה על בית המשפט להכריע האם העיכוב התרחש בנסיבות התלויות במשיבה, אם לאו (דוגמת משבר הקורונה), וככל שהייתי קובע כי המדינה התרשלה, אזי היה עלי להחליט האם מחדל המדינה הוא בעוצמה המצדיקה הוצאת הרכב מחזקתה, שמא ניתן לתקנו בתנאים שייקבעו.

7. התנהלות המשיבה - משטרת ישראל בהליך דנן חורגת באופן קיצוני מחובתה על פי דין (ועל פי בקשתה והתחייבותה) - לשמור על ערך הרכוש התפוס. למעשה, המשיבה הצהירה בריש גלי כי לא תמכור את הרכב כל עוד המבקש "מאיים" כי יגיש נגדה בעתיד תביעה כספית. נשוב ונזכיר כי המדינה היא שביקשה למכור את הרכב, ובעקבות בקשתה ניתנה ההחלטה השנייה שהתירה לה למכור.

בית המשפט לא ימנע מאיש לנסות לממש את זכויותיו בכל דרך חוקית שהיא, והגשת תובענה אזרחית היא אחת מדרכי המלך להבטחת זכויות הפרט. אשוב ואפנה להחלטה השנייה, שם הבהרתי, לאחר שהמבקשת הודיעה כי בדעתה להגיש בהמשך הדרך תובענה כספית כנגד המדינה, כי זכויותיה של המבקשת שמורות לה. בדיעבד התגלה, כי על רקע חששה של המשיבה מתביעה שיכול ותוגש כנגדה, נמנעה מקיום חובתה לשמור על ערך הרכב, ולא פעלה

לקיום החלטת בית המשפט - אותה החלטה שניתנה לבקשתה - למכור את הרכב כדי לעצור את ירידת ערכו.

8. זאת ועוד: אלמלא פנתה המבקשת בבקשתה דנן, היה הרכב ממשיך להעלות אבק ולעמוד כאבן שאין לה הופכין במגרש המשטרה, כך עד לתום ההליכים המשפטיים בתיק (שכן המשיבה גילתה דעתה שבתנאים הנוכחיים אין בדעתה למוכרו), וספק האם סופו של יום ניתן היה לקבל עבורו תמורה כלשהי.

9. התנאי שהציבה המשיבה למכירת הרכב, התחייבות של המבקשת (ומר זלצמן) להימנע מהגשת תובענה בעתיד כנגד המשטרה, נחזה להיות בלתי חוקי ובלתי אכיף. ואולם מרגע שהמשיבה גילתה דעתה כי בנסיבות הקיימות (הידועות לה זה מכבר, למצער ממועד ההחלטה השנייה) אין בדעתה למכור את הרכב, קרי, ערכו ומצבו ימשיכו להידרדר בהיותו מוזנח במגרש המשטרה, הרי שחובה להחזיר את הרכב לבעליו, ויפה שעה (שמא שנה) אחת קודם (עוד במועד מתן ההחלטה השנייה - 13.6.19).

10. הערה בטרם סיום: חובה על כולם, מקטן ועד גדול, לכבד את החלטות בית המשפט. על המשיבה - משטרת ישראל - גוף האכיפה המרכזי, לשמש דוגמה ומופת לקיום החלטות בית המשפט ככתבן וכלשונן, לאלתר וללא דיחוי. בהליך דנן התגלו פגמים חמורים בהתנהלות המשיבה, לא רק בתנאי הפסול והאסור שביקשה להציב למבקשת, בניסיון למנוע ממנה אפשרות עתידית להגיש תביעה כנגד המשטרה, אלא גם בכך שנמנעה ביודעין ולאורך תקופה ממושכת מקיום הוראת בית המשפט - הוראה שניתנה לבקשתה של המשיבה עצמה. ראוי כי משטרת ישראל תפיק לקחים מהתנהלותה זו.

תוצאה

11. אני מורה על השבת הרכב למבקשת, בכפוף לכך שתחתום על התחייבות עצמית בגובה מחיר הרכב נכון למועד מתן ההחלטה לפי מחירון "לוי יצחק", לכך שתחזיר למשיבה את הרכב או את שוויו, בהתאם להחלטת בית משפט.

על מנת לאפשר למשיבה להגיש ערר כנגד ההחלטה, אני מורה כי זו תיכנס לתוקף ביום 10.6.20 בשעה

12:00.

ניתנה היום, ט"ו סיוון תש"פ, 07 יוני 2020, בהיעדר הצדדים,
ותישלח אליהם.